

ERK YMM SİRKÜLER

Sirküler Tarih: 10.11.2022

Sirküler No : 2022.48

Konu: 7420 sayılı Kanun ile Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunları ile Vergi Usul Kanununda değişiklikler yapılmıştır.

Özet: 9 Kasım 2022 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanan, 7420 sayılı Kanun ile Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunları ile Vergi Usul Kanununda yapılan değişiklikler, özetle aşağıda yer almaktadır.

- Evlerde kurulan yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretim tesislerine ilişkin muafiyet hükmünde yer alan “25 kW’a kadar (25 kW dâhil)” ibaresi “50 kW’a kadar (50 kW dâhil)” şeklinde değiştirilmiştir. (Yürürlük: Yayımlanma tarihi olan 9.11.2022.)
- Personele iş yerinde veya müstemilatında yemek verilmeyen durumlarda yemek bedeli ödemesinin yemek verme hizmetini sağlayan mükelleflere yapılması şartı kaldırılmıştır. Böylelikle 51 TL’yi aşmayan yemek bedellerinin personelin banka hesabına yatırılması durumunda da gelir vergisi istisnasından yararlanılabilecektir. (Yürürlük: Kanun’un yayımını takip eden ayın başından itibaren.)
- Yurt dışında yapılan inşaat, onarım, montaj işleri ile teknik hizmetlerde çalışan hizmet erbabına, fiilen yurt dışındaki çalışmaları karşılığı işverenin yurt dışı kazançlarından karşılanarak yapılan ücret ödemeleri gelir vergisinden ve dolaylı olarak damga vergisinden istisna edilmiştir. (Yürürlük: Kanun’un yayımını takip eden ayın başından itibaren.)
- 31 Aralık 2022 tarihinde sona erecek olan, bireysel katılım yatırımcılarına (melek yatırımcı) ilişkin indirim uygulaması 31 Aralık 2027 tarihine kadar uzatılmıştır.

ERK Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik Hizmetleri Ltd. Şti.

Adres: Küçükbakkalköy Mah.
Vedat Günyol Cad. Defne Sok.
No:1 Flora Residence K:7 D.98
(714-713) Ataşehir/İSTANBUL

Tel : 0.216.340 00 86

Fax : 0.216.340 00 87

E-posta: info@erkymm.com

www.erkymm.com

Bu sirkülerde yer verilen açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. Ayrıntılı açıklamalar için bu sirkülerde yer alan ilgili mevzuata veya görüş için ERK YMM’ye başvurulmasında yarar bulunmaktadır.

Ayrıca 1.000.000 TL'lik yararlanılabilecek maksimum indirim tutarı da 2.500.000 TL'ye çıkarılmıştır. (Yürürlük: 1 Ocak 2023 tarihinden itibaren elde edilen gelir ve kazançlara uygulanmak üzere yayım tarihi olan 9.11.2022.)

- İşverenler tarafından çalışanlara elektrik, doğalgaz ve diğer ısınma giderlerine karşılık olmak üzere mevcut ücretlerine ilave olarak yapılan aylık 1.000 TL'yi aşmayan ödemeler gelir vergisinden istisna edilmektedir. Ancak bu istisna, Kanun'un yayım tarihi ile 30 Haziran 2023 tarihi arasında yapılan ödemeler için geçerli olacaktır. (Yürürlük: Yayım tarihi olan 9.11.2022.)
- Kurumlar Vergisi Kanunu'na "Sermaye azaltımında vergileme" başlıklı 32/B maddesi eklenmiştir. Kurumlar tarafından sermayeye eklenen öz sermaye kalemlerinin, sermayeye eklendiği tarihten itibaren beş tam yıl içerisinde sermaye azaltımına konu edilmesi durumunda; öncelikle vergilendirilmesi gereken sermaye unsurlarının dağıtıldığı kabul edilecektir. 5 tam yıllık sürenin geçmesinden sonra sermaye azaltımı yapılması durumunda ise nakdi veya aynı sermaye ile sermayeye eklenen diğer unsurların toplam sermayeye oranlanması suretiyle azaltıma konu edilen tutar içerisindeki sermaye unsurları tespit edilecektir. (Yürürlük: Yayım tarihi olan 9.11.2022.)
- Yabancı paraların ve altın hesabı bakiyelerinin Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm kuru/fiyatı üzerinden Türk lirasına çevrilmesi gereken son tarih 31.12.2023 olarak değiştirilmiştir. (Yürürlük: Yayım tarihi olan 9.11.2022.)
- 15 Ağustos 2022 tarihi itibarıyla; icra takibi başlatılmış bulunan, borçlusu gerçek kişi olan ve her bir icra dosyası itibarıyla asıl alacak ve ferileri dahil icra takibi başlatıldığı tarihteki takip talebinde yer alan takip tutarı 2.000 Türk lirasını aşmayan alacaklardan, alacaklıların bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden 6. ayın sonuna kadar alacak haklarından feragat ettiklerini belirtir dilekçeyle vazgeçerek icra takiplerini sonlandırmaları koşuluyla alacak, Vergi Usul Kanunu'nun 322. maddesi kapsamında değersiz alacak olarak kabul edilecektir. (Yürürlük: Yayım tarihi olan 9.11.2022.)
- Yukarıdaki kapsamda icra takibinden vazgeçilen alacaklar için Harçlar Kanunu'nun 23. maddesi uyarınca icra takibinden vazgeçme nedeniyle alınması gereken harç ile 2548 sayılı Kanun'un 1. maddesinde düzenlenen harç alınmayacaktır. (Yürürlük: Yayım tarihi olan 9.11.2022.)
- Hazine payı veya evrensel hizmet katkı payı ödeme

yükümlülüğü bulunan işletmecilerin, yukarıdaki kapsamda olan alacaklarının takibinden vazgeçmeleri durumunda, Kanun'da belirtilen şartlar ve orandaki Hazine payı ve evrensel hizmet katkı payları, feragat tarihini takip eden aydan/ilk dönemden başlamak üzere ödenmesi gereken Hazine payı ve evrensel hizmet katkı paylarından mahsup edilmek suretiyle iade edilecektir. (Yürürlük: Yayımlı tarihi olan 9.11.2022.) • Varlık yönetim şirketlerince, bankalardan 15 Ağustos 2022 tarihi (bu tarih dâhil) itibarıyla devir ve temlik alınan ve Kanun'un yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla anapara takip bakiyesi 2.500 Türk lirası ve altında bulunan bireysel nitelikli her türlü kredi sözleşmesinden kaynaklı alacakların anapara takip bakiyesinin yarısı; kalan anapara, faiz, masraf, vekalet ücretleri ve benzeri alacaklarının takibinden feragat etmeleri şartıyla, Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinden Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna aktarılan tutardan Fonun iştiraki olan varlık yönetim şirketi aracılığıyla ödenecektir. (Yürürlük: Yayımlı tarihi olan 9.11.2022.) • Posta Hizmetleri Kanunu'nun 15. maddesi uyarınca, hizmet sağlayıcılarının evrensel hizmet katkı paylarına ilişkin olarak "cari yılda üçer aylık dönemlerde geçici kurumlar vergisi kapsamında, toplam 4 defa bildirim verme ve ödeme yapma" yükümlülükleri yılda 1 kereye indirilmiştir. (Yürürlük: 1 Ocak 2023) • Hizmet sağlayıcılarınca, 2022 yılı Ekim-Kasım-Aralık döneminde posta hizmetlerinden elde edilen net satış hasılatına isabet eden miktarın yüzde 2'si olarak hesaplanan evrensel hizmet katkı payları, 2023 yılının Mart ayı sonuna kadar Bakanlığa bildirilip aynı süre içerisinde ödenecektir. (Yürürlük: 1 Ocak 2023) • Bileşik tesisler ile konaklama tesisleri, Bakanlık belgeli yeme-içme ve eğlence tesisleri ile deniz turizmi tesislerinden alınan "Turizm payı" binde 7,5'tan binde 5'e, seyahat acentaları ile havayolu işletmelerinden alınan "Turizm payı" on binde 7,5'tan on binde 5'e düşürülmüştür. (Yürürlük: 1 Ocak 2024) • Bakanlıktan belgeli deniz turizmi araçlarından binde 7,5 oranında alınan turizm payı, 31.12.2022 tarihine kadar uygulanacaktır. (Yürürlük: Yayımlı tarihi olan 9.11.2022.)	
---	--

1. Gelir Vergisi Kanunu'nda yapılan değişiklikler

1.1. Evlerde kurulan yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretim tesislerine ilişkin gelir vergisi muafiyeti

7103 sayılı Kanun¹’la¹ Gelir Vergisi Kanunu’nun “Vergiden muaf esnaf” başlıklı 9. maddesinin 1. fıkrasına (9) numaralı bent eklenmişti. Buna göre Elektrik Piyasası Kanunu uyarınca lisanssız yürütülebilecek faaliyetler kapsamında yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik enerjisi üretimi amacıyla, sahibi oldukları veya kiraladıkları konutların çatı ve/veya cephelerinde kurdukları, kurulu gücü azami 10 kW’a kadar (10 kW dâhil) olan yalnızca bir üretim tesisinden üretilen elektrik enerjisinin ihtiyaç fazlasını son kaynak tedarik şirketine satanlar gelir vergisinden muaf esnaf kapsamına alınmıştı.

Bu kapsamda esnaf muafılığından yararlanacak olan bu kişilerin; belge düzenleme, defter tutma, beyanname verme yükümlüğü bulunmamaktadır. Bu nedenle son kaynak tedarik şirketi, satış yapan kişiye gider pusulası düzenlemek suretiyle satışı belgelendirilmektedir.

Ardından 7349 sayılı Kanun² ile yukarıdaki hükümde yer alan “10 kW’a kadar (10 kW dâhil)” ibaresi “25 kW’a kadar (25 kW dâhil)” şeklinde değiştirilmiştir.

7420 sayılı Kanun’un 1. maddesiyle yukarıdaki “25 kW’a kadar (25 kW dâhil)” ibaresi “50 kW’a kadar (50 kW dâhil)” şeklinde değiştirilmiştir.

Bu hüküm, Kanun’un yayım tarihinde yürürlüğe girecektir.

1.2. Hizmet erbabına iş yerinde veya müştemilatında yemek verilmeyen durumlarda gelir vergisinden istisna yemek bedeli

Gelir Vergisi Kanunu’nun (GVK) 23. maddesinin (8) numaralı bendi uyarınca, hizmet erbabına işverenlerce yemek vermek suretiyle sağlanan menfaatler gelir vergisinden istisnadır. İşverenlerce, iş yerinde veya müştemilatında yemek verilmeyen durumlarda ise çalışılan günlere ait bir günlük yemek bedeline ilişkin istisna tutarı, 2022 takvim yılı için 34 TL olarak belirlenmişken bu tutar 5799 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 1 Temmuz 2022 tarihinden geçerli olmak üzere 51 TL’ye yükseltilmişti.

İlgili maddedeki parantez içi hükümde ise bu istisnanın uygulanabilmesi için söz konusu ödemenin yemek verme hizmetini sağlayan mükelleflere yapılmasının şart olduğuna dair düzenleme bulunmaktadır.

Ödemenin bu tutarı aşması halinde, aşan kısım ile hizmet erbabına yemek bedeli olarak nakden yapılan ödemeler ve bu amaçla sağlanan menfaatlerin ücret olarak vergilendirilmesi gerekmektedir.

7420 sayılı Kanun’un 2. maddesiyle yukarıdaki parantez içi hüküm; “İşverenlerce, iş yerinde veya müştemilatında yemek verilmeyen durumlarda çalışılan günlere ait bir günlük yemek bedelinin 51 TL’yi aşmayan kısmı istisna kapsamındadır.” şeklinde değiştirilmiştir.

Bu düzenlemeyle iş yerinde veya müştemilatında yemek verilmeyen durumlarda yemek bedeli ödemesinin yemek verme hizmetini sağlayan mükelleflere yapılması şartı kaldırılmış olmaktadır. Böylelikle belirlenen tutarı (1 Temmuz 2022’den itibaren 51 TL) aşmayan yemek bedellerinin personelin banka hesabına yatırılması durumunda da gelir vergisi istisnasından yararlanılabilecektir.

Ayrıca ilgili madde gerekçesinde, yemek bedelinin çalışanın banka hesabına yatırılması ve çalışanlarca bu tutarların yemek hizmeti veren işletmeler dışında (örneğin marketlerde) kullanılması durumunda da gelir vergisi istisnasından yararlanılabilecek imkânı sağlandığı belirtilmektedir.

İlgili maddede ayrıca ödemenin bu tutarı (51 TL) aşması halinde aşan kısım ile bu amaçla sağlanan

¹ Mükerrer Resmi Gazete’de yayım tarihi; 27.03.2018

² Resmi Gazete’de yayım tarihi; 25.12.2021

diğer menfaatlerin ücret olarak vergilendirileceğine ilişkin düzenleme de yer almaktadır.

Söz konusu hüküm, Kanun'un yayımını izleyen ayın başında yürürlüğe girecektir.

1.3. Yurt dışında yapılan inşaat işlerinde çalışanların ücretlerinde gelir vergisi istisnası

Gelir Vergisi Kanunu'nun 23. maddesinde gelir vergisinden istisna olan ücretlere yer verilmektedir.

7420 sayılı Kanun'un 2. maddesiyle GVK'nın 23. maddesine (19) numaralı bent eklenmiştir. Buna göre yurt dışında yapılan inşaat, onarım, montaj işleri ile teknik hizmetlerde çalışan hizmet erbabına, fiilen yurt dışındaki çalışmaları karşılığı işverenin yurt dışı kazançlarından karşılanarak yapılan ücret ödemeleri gelir vergisinden istisna olarak değerlendirilecektir.

Damga Vergisi Kanunu'na ekli (2) sayılı tabloda damga vergisinden istisna edilen kâğıt ve işlemler sayılmaktadır. Bu tablonun "IV- Ticari ve medeni işlerle ilgili kâğıtlar" bölümünün 34. sırasında Gelir Vergisi Kanunu'nun 23. maddesinde belirtilen ücretlere ilişkin kâğıtların damga vergisinden istisna olduğuna dair düzenleme yer almaktadır.

Bu hüküm kapsamında gelir vergisinden istisna olarak değerlendirilecek olan yukarıdaki ücretler aynı zamanda damga vergisinden de istisna olacaktır.

Bu düzenleme de Kanun'un yayımını izleyen ayın başında yürürlüğe girecektir.

1.4. Bireysel katılım yatırımcıları (melek yatırımcı) için geçerli indirim uygulaması

Gelir Vergisi Kanunu'nun geçici 82. maddesi uyarınca özetle; 31.12.2017 tarihine kadar, bireysel katılım yatırımcısı tam mükellef gerçek kişiler (melek yatırımcı), iktisap ettikleri tam mükellef anonim şirketlere ait iştirak hisselerini en az iki tam yıl elde tutmaları şartıyla, hisse bedelinin %75'ini yıllık beyannamelerine konu kazanç ve iratlarından, hisselerin iktisap edildiği dönemde indirebilmektedirler.

Araştırma, geliştirme ve yenilikçilik programları kapsamında projesi son beş yıl içinde desteklenmiş kurumlara iştirak sağlayan bireysel katılım yatırımcıları için bu oran %100 olarak uygulanmaktadır.

Kanun'da yıllık indirim tutarının 1 milyon TL'yi aşamayacağı, ilgili yıl kazancından indirilemeyen kısmın izleyen yıllarda yeniden değerlendirilme oranında artırılarak dikkate alınabileceği hükmü de bulunmaktadır.

2017/11176 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile ilgili geçici maddenin uygulama süresini 31 Aralık 2022 tarihine kadar (bu tarih dahil) uzatmıştı.

7420 sayılı Kanun'un 3. maddesiyle, 31 Aralık 2022 tarihinde sona erecek olan bu uygulamanın süresi 31 Aralık 2027 tarihine kadar uzatılmıştır. Ayrıca 1.000.000 TL'lik yararlanılabilecek maksimum indirim tutarı da 2.500.000 TL'ye çıkarılmıştır.

Bu hüküm, 1 Ocak 2023 tarihinden itibaren elde edilen gelir ve kazançlara uygulanmak üzere yayım tarihinde yürürlüğe girmiştir.

1.5. Çalışanlara, elektrik, doğalgaz ve diğer ısınma giderleri için işverenlerce yapılan yardımlarda gelir vergisi istisnası

7420 sayılı Kanun'un geçici 1. maddesinde, işverenler tarafından çalışanlara elektrik, doğalgaz ve diğer ısınma giderlerine karşılık olmak üzere mevcut ücretlerine ilave olarak yapılan aylık 1.000 TL'yi aşmayan ödemeler üzerinden gelir vergisi hesaplanmayacağına ilişkin hüküm yer almaktadır. Ancak bu istisna Kanun'un yayım tarihi ile 30 Haziran 2023 tarihi arasında yapılan ödemeler için geçerli olacaktır.

Söz konusu ödemeler Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na göre prime esas kazançta da dahil edilmeyecektir.

Bu düzenleme, Kanun'un yayım tarihinde yürürlüğe girecektir.

2. Kurumlar Vergisi Kanunu'nda (KVK) gerçekleştirilen değişiklikler

2.1. Sermaye azaltımında vergileme

7420 sayılı Kanun'un 22. maddesiyle Kurumlar Vergisi Kanunu'na aşağıda detayları açıklanan "Sermaye azaltımında vergileme" başlıklı 32/B maddesi eklenmiştir.

2.1.1. Sermayeye eklenen öz sermaye kalemlerinin 5 yıl geçtikten sonra sermaye azaltımına konu edilmesi

Kurumlar tarafından sermayeye eklenen öz sermaye kalemlerinin, sermayeye eklendiği tarihten itibaren beş tam yıl geçtikten sonra herhangi bir şekilde sermaye azaltımına konu edilmesi durumunda, **nakdi veya aynı sermaye ile sermayeye eklenen diğer unsurların toplam sermayeye oranlanması** suretiyle azaltıma konu edilen tutar içerisindeki sermaye unsurları tespit olunacaktır.

Söz konusu oranın tespitinde,

- a) Sermayeye ilave dışında başka bir hesaba nakledilmesi, işletmeden çekilmesi veya sermaye hesabından başka hesaplara aktarımı kurumlar vergisine ve kâr dağıtımına veya ana merkeze aktarılan tutara bağlı vergi kesintisine tabi tutulacak öz sermaye kalemlerinin,
- b) Sadece kâr dağıtımına veya ana merkeze aktarılan tutara bağlı vergi kesintisine tabi tutulacak öz sermaye kalemlerinin,
- c) Başka bir hesaba nakledilmesi veya işletmeden çekilmesi halinde vergilendirilmeyecek olan aynı ve nakdi sermayenin,

toplam sermaye içindeki payları dikkate alınacaktır.

2.1.2. Beş tam yıllık süre tamamlanmadan sermaye azaltımı yapılması

Kurumların öz sermaye kalemlerini sermayeye ekledikleri tarihten itibaren beş tam yıllık süre tamamlanmadan sermaye azaltımı yapmaları durumunda, azaltımın sırasıyla yukarıdaki (a), (b) ve (c) bölümlerinde yer alan sermaye unsurlarından yapıldığı kabul edilecektir.

2.1.3. İşletmeden çekilmede öncelik sırası

Sermaye azaltımında, öncelikli olarak sermayeye ilave edilen öz sermaye kalemlerinden, sermayeye eklenme tarihi beş tam yıllık süreyi geçmemiş olanların işletmeden çekildiği kabul edilecektir.

2.1.4. Vergileme

Yukarıda, (a) bölümü kapsamında olanlar kurumlar vergisine ve vergi kesintisine, (b) bölümü kapsamında olanlar ise sadece vergi kesintisine tabi tutulacaktır. Kurumlar vergisine ve vergi kesintisine tabi sermaye unsurlarında, kesinti matrahı hesaplanan kurumlar vergisi düşüldükten sonra kalan tutar olup, bu tutar üzerinden KVK'nın 15 ve 30. maddeleri ile GVK'nın 94. maddesi kapsamında kesinti yapılacaktır.

2.1.5. Geçmiş yıl zararlarının mahsubu suretiyle sermaye azaltımı

Geçmiş yıl zararlarının mahsubu suretiyle sermaye azaltılması durumunda, bu şekilde azaltıma konu edilen sermaye unsurları yukarıdaki II/A-1, 2 ve 3. bölümlerdeki açıklamalara göre tespit edilecek ancak bu tutarlar üzerinden 4. bölümde belirtilen "vergi kesintisi" yapılmayacaktır.

Bu hükümler, Kanun'un yayım tarihinde yürürlüğe girecektir.

2.2. Kur korumalı mevduat kapsamında elde edilen gelirlere uygulanan kurumlar vergisi istisnasının geçerlilik süresi

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun geçici 14. maddesinin ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarına göre mükelleflerin 2022 yılı sonuna kadar yabancı paralarını ve altın hesabı bakiyelerini Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm kuru/fiyatı üzerinden Türk lirasına çevirmeleri halinde bu kapsamda açılacak mevduata tahakkuk ettirilecek faiz ve kâr payları ile diğer kazançları kurumlar vergisi istisnası kapsamına alınmıştı.

7420 sayılı Kanun'un 23. maddesiyle, Türk lirasına çevrilmesi gereken yabancı paraların ve altın hesabı bakiyelerinin Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm kuru/fiyatı üzerinden Türk lirasına çevrilmesi gereken son tarih 31.12.2023 olarak değiştirilmiştir.

Ayrıca söz konusu maddenin 4. fıkrasının son cümlesinde yapılan değişiklikle Cumhurbaşkanı'na istisnayı, 31.12.2023 tarihine kadar her geçici vergi veya yıllık hesap dönemleri sonu itibarıyla kurumların bilançolarında yer alan yabancı paralar için ayrı ayrı veya birlikte uygulamada konusunda yetki verilmektedir.

Bu düzenlemeler, Kanun'un yayım tarihinde yürürlüğe girecektir.

Yapılan yukarıdaki değişiklikler sonrası Kurumlar Vergisi Kanunu'nun geçici 14. maddesinin 2 ila 8. fıkraları aşağıdaki şekilde olacaktır: (Değiştirilen bölüm ve ibareler koyu olarak gösterilmiştir.)

“Geçici Madde 14

...

(2) Birinci fıkra kapsamına girmemekle birlikte, kurumların 31/12/2021 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralarını **31.12.2023 tarihine** kadar Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevirmeleri ve bu suretle elde edilen Türk lirası varlığı en az üç ay vadeli Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri durumunda oluşan kur farkı kazançlarının, geçici vergi dönemi sonu değerlemesiyle Türk lirasına çevrildiği tarih arasına isabet eden kısmı ile dönem sonu değerlemesinden kaynaklananlar da dâhil olmak üzere vade sonunda elde edilen faiz ve kâr payları ile diğer kazançlar kurumlar vergisinden müstesnadır.

(3) Kurumların 31/12/2021 tarihli bilançolarında yer alan altın hesabı ile bu tarihten sonra açılacak işlenmiş ve hurda altın karşılığı altın hesabı bakiyelerini **31.12.2023 tarihine** kadar Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm fiyatı üzerinden Türk lirasına çevirmeleri ve bu suretle elde edilen Türk lirası varlığı en az üç ay vadeli Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri durumunda Türk lirasına çevrildiği tarihte oluşan kazançlar ile dönem sonu değerlemesinden kaynaklananlar da dâhil olmak üzere vade sonunda elde edilen faiz ve kâr payları ile diğer kazançlar kurumlar vergisinden müstesnadır.

(4) Kurumların 31/3/2022 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralarını **31.12.2023 tarihine** kadar Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevirmeleri ve bu suretle elde edilen Türk lirası varlığı en az üç ay vadeli Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri durumunda söz konusu hesapların dönem sonu değerlemesinden kaynaklananlar da dâhil olmak üzere vade sonunda elde edilen faiz ve kâr payları ile diğer kazançlar kurumlar vergisinden müstesnadır. **Cumhurbaşkanı bu istisnayı 31.12.2023 tarihine kadar her geçici vergi veya yıllık hesap dönemleri sonu itibarıyla kurumların bilançolarında yer alan yabancı paralar için ayrı ayrı veya birlikte uygulamaya yetkilidir.**

(5) Bu madde kapsamındaki istisnalar **31.12.2023 tarihine** kadar vade sonunda yenilenen hesaplara da uygulanır.

(6) Bu maddede öngörülen süre ve şekilde dönüşüm kuru/fiyatı üzerinden Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına çevrilen yabancı paralar ile altın hesaplarına ilişkin olarak bu istisnaya sınırlı olmak üzere Kanunun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası hükmü uygulanmaz.

(7) Bu maddenin birinci, ikinci, üçüncü **ve dördüncü*** fıkralarında yer alan istisna hükümleri, aynı şartlarla geçerli olmak üzere bilanço esasına göre defter tutan gelir vergisi mükelleflerinin kazançları hakkında da uygulanır.

(8) Türk lirası mevduat veya katılma hesabından vadeden önce çekim yapılması durumunda bu madde kapsamında istisna edilen tutarlar nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler, vergi ziyayı

cezası kesilmek suretiyle gecikme faiziyle birlikte tahsil olunur.”

** Eklenen “ve dördüncü” ibaresi, 26 Mayıs 2022 tarihinden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girecektir.*

3. İcra takibinden vazgeçilen bazı alacaklarla ilgili düzenlemeler

3.1. VUK kapsamında “Değersiz alacak” olarak kabul edilmesi

VUK’un 322. maddesinde, “Değersiz alacaklar” tanımlanmaktadır. Buna göre kazai bir hükme veya kanaat verici bir vesikaya göre tahsiline artık imkân kalmayan alacaklar değersiz alacak kabul edilmektedir. Değersiz alacaklar, bu mahiyete girdikleri tarihte tasarruf değerlerini kaybederler ve mukayyet kıymetleriyle zarara geçirilerek yok edilirler.

7420 sayılı Kanun’un geçici 2. maddesiyle, borçlusu gerçek kişi olan icra takibindeki bazı alacaklardan vazgeçilmesi durumunda bu alacakların VUK kapsamında değersiz alacak olarak kabul edileceğine ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Buna göre 15 Ağustos 2022 tarihi itibarıyla;

- 2004 sayılı “İcra ve İflas Kanunu” ile 7155 sayılı “Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun” uyarınca icra takibi başlatılmış bulunan,

- Borçlusu gerçek kişi olan ve

- Her bir icra dosyası itibarıyla asıl alacak ve ferileri dahil icra takibi başlatıldığı tarihteki takip talebinde yer alan takip tutarı 2.000 Türk lirasını aşmayan alacaklar ile

- Bu tutarın üzerinde takip başlamış olmakla birlikte 15 Ağustos 2022 tarihi itibarıyla dosyada yapılmış tahsilatlar nedeniyle bakiye takip tutarı 2.000 Türk lirası ve altına düşen alacaklardan,

alacaklıların bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden 6. ayın sonuna kadar alacak haklarından feragat ettiklerini belirtir dilekçeyle vazgeçerek icra takiplerini sonlandırmaları koşuluyla takip konusu alacak, Vergi Usul Kanununun 322. maddesi kapsamında değersiz alacak olarak kabul edilecektir.

3.2. İcra takibine ilişkin harçlar

Yukarıdaki kapsamda icra takibinden vazgeçilen alacaklar için;

- 492 sayılı Harçlar Kanunu’nun 23. maddesi uyarınca icra takibinden vazgeçme nedeniyle alınması gereken harç ile

- 2548 sayılı “Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanun”un 1. maddesinde düzenlenen harç,

alınmayacaktır. Ancak evvelce alınmış olan harçların iadesi de söz konusu olmayacaktır. Bu Kanun hükümlerinden yararlanılmak üzere takibinden vazgeçilen icra dosyaları ile ilgili olarak taraflar karşılıklı olarak yargılama gideri ve vekalet ücreti talebinde bulunamayacaktır.

3.3. Hazine paylarının iadesi

406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu’nun ek 37. maddesine göre Hazine payı ödemekle yükümlü işletmecilerin, yukarıdaki kapsamda olan alacaklarının takibinden vazgeçmeleri durumunda, takibinden vazgeçtikleri tutar içinde Hazine payı hesaplanmasını gerektirir alacak bulunması koşuluyla, 15 Ağustos 2022 tarihi itibarıyla ilgili icra dosyasındaki takip tutarının yüzde 18’i, feragat tarihini takip eden aydan başlamak üzere ödemeleri gereken Hazine paylarından mahsup edilmek suretiyle iade edilecektir.

3.4. Evrensel hizmet katkı paylarının iadesi

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu çerçevesinde Bilgi Teknolojileri Kurumu tarafından yetkilendirilen, Hazine payı ödemekle yükümlü olmayan ancak 5369 sayılı Evrensel Hizmet Kanunu

kapsamında “Evrensel hizmet katkı payı” ödeme yükümlülüğü bulunan işletmecilerin yukarıdaki kapsamda bulunan alacaklarının takibinden vazgeçmeleri durumunda, takibinden vazgeçtikleri tutar içinde evrensel hizmet katkı payı hesaplanmasını gerektirir alacak bulunması koşuluyla, 15 Ağustos 2022 tarihi itibarıyla ilgili icra dosyasındaki takip tutarının yüzde 1'i, feragat tarihini takip eden ilk dönemden başlamak üzere ödemeleri gereken evrensel hizmet katkı paylarından mahsup edilmek suretiyle iade edilecektir.

Yukarıda yapılan açıklamalar kapsamında alacaklarından feragat edenler, feragat ettikleri alacaklar ile ilgili olarak, bu maddede öngörülen hükümler dışında ilgili idareden herhangi bir yasal yükümlülüğün iadesi, vekalet ücreti, yargılama gideri ve benzeri başkaca bir hak ve alacak talebinde bulunamayacaklardır.

Yukarıdaki düzenlemeler, Kanun'un yayım tarihinde yürürlüğe girecektir.

4. Varlık yönetim şirketlerince devir ve temlik alınmış olan takipteki bazı alacaklarının tasfiyesi

7420 sayılı Kanun'un geçici 3. maddesinde, varlık yönetim şirketlerince devir ve temlik alınan takipteki bazı alacakların tasfiyesine ilişkin düzenlemeler yer almaktadır.

5411 sayılı Bankacılık Kanunu kapsamında faaliyet gösteren varlık yönetim şirketlerince, bankalardan 15 Ağustos 2022 tarihi (bu tarih dâhil) itibarıyla devir ve temlik alınan ve Kanun'un yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla **anapara takip bakiyesi 2.500 TL ve altında bulunan** bireysel nitelikli her türlü kredi sözleşmesinden kaynaklı alacakların anapara takip bakiyesinin yarısı; kalan anapara, faiz, masraf, vekalet ücretleri ve benzeri alacaklarının takibinden feragat etmeleri şartıyla, Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinden Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna aktarılan tutardan Fonun iştiraki olan varlık yönetim şirketi aracılığıyla ödenir.

Burada tasfiye edilecek tutar bir gerçek kişinin tüm varlık yönetim şirketlerine olan borç toplamı dikkate alınarak tespit edilir.

Bu kapsamda alacaklı kuruluşlar tarafından tahsil edilen tutarlar nedeniyle lehe alınan paralar banka ve sigorta muameleleri vergisinden (BSMV) istisnadır, tasfiye edilen alacaklar için 5411 sayılı Kanun'un 143. maddesinin altıncı fıkrasında yer alan istisna düzenlemesi kapsamındaki 492 sayılı Kanun'a göre alınması gereken icra tahsil harcı ve vazgeçmeye ilişkin harç ile 2548 sayılı Kanun'un 1. maddesinde düzenlenen harç alınmaz.

Bu madde kapsamında tasfiye edilen alacaklar nedeniyle borçlu veya vekili tarafından, varlık yönetim şirketlerinden veya Hazine ve Maliye Bakanlığında, vekalet ücreti, yargılama gideri ve benzeri başkaca bir hak ve alacak talebinde bulunulamaz. Kapsama giren alacaklara karşılık maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra varlık yönetim şirketlerince yapılmış tahsilatlar bu şirketlerce borçlusuna iade edilir.

İlgili düzenlemeler, Kanun'un yayım tarihinde yürürlüğe girecektir.

5. Evrensel hizmet katkı paylarının bildirim ve ödeme süreleri

6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu'nun 15. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca hizmet sağlayıcılarınca; cari yılda üçer aylık dönemlerde geçici kurumlar vergisi kapsamında vermiş oldukları beyanname ekinde yer alan ve gelir tablosunun net satışlar kısmında belirtilen tutardan şirketin posta hizmetlerinden elde ettiği net satış hasılatına isabet eden miktarın yüzde 2'si geçici kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği ayı takip eden ayın sonuna kadar verilmektedir.

7420 sayılı Kanun'un 32. maddesiyle yukarıdaki hükmün “Hizmet sağlayıcılarınca kurumlar vergisi beyannameleri ekinde yer alan gelir tablosunun net satışlar kısmında belirtilen tutardan şirketin posta hizmetlerinden elde ettiği net satış hasılatına isabet eden miktarın yüzde 2'si kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği ayı takip eden ayın sonuna kadar,” şeklinde değiştirilmiştir.

Böylelikle hizmet sağlayıcıların halihazırda geçerli olan “cari yılda üçer aylık dönemlerde geçici kurumlar vergisi kapsamında, toplam 4 defa bildirim verme ve ödeme yapma” yükümlülükleri yılda 1 kereye indirilmiş olacaktır.

32. maddenin devamında ayrıca yetkilendirilmiş posta hizmet sağlayıcılarının yukarıdaki kapsamdaki yükümlülüklerini yazılı ek süreye rağmen yerine getirmemeleri durumunda yetkilendirmelerinin Bakanlığın talebi üzerine Kurum tarafından iptal edilebileceğine yönelik düzenleme yapılmıştır. Evrensel posta hizmet yükümlüsü olan PTT hakkında ise yetkilendirme iptal hükmü uygulanmayacaktır.

Maddede ayrıca katkı payının ödenmemesi veya eksik ödenmesi halinde ödenmeyen alacağın yukarıda belirtilen vade tarihinden itibaren gecikme zammı ile birlikte 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsili için ilgili vergi dairesine bildirimde bulunulacağına ilişkin düzenleme de yer almaktadır.

Gelir Vergisi Kanunu'nun mükerrer 120. maddesinde yapılan değişiklikle 4. dönem geçici kurumlar vergisi kaldırılmış ve böylelikle geçici vergi dönemleri 4'ten 3'e indirilmişti. 7420 sayılı Kanun'un 33. maddesiyle 6475 sayılı Kanun'a "2022 yılı dördüncü dönem evrensel posta hizmeti gelirlerinin bildirim ve ödeme zamanı" başlıklı geçici 12. madde eklenmiştir.

Bu madde uyarınca hizmet sağlayıcıları tarafından, 2022 yılı Ekim-Kasım-Aralık dönemi posta hizmetlerinden elde edilen net satış hasılatına isabet eden miktarın yüzde 2'si olarak hesaplanan evrensel hizmet katkı payı, 2023 yılının Mart ayı sonuna kadar Bakanlığa bildirilip aynı süre içerisinde Bakanlığın merkez muhasebe birimi hesabına aktarılacaktır.

Yukarıdaki hükümler, 1 Ocak 2023 tarihinde yürürlüğe girecektir.

6. Turizm payı

6.1. Turizm payı oranlarında değişiklik

"Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı"nın kurulması ve söz konusu ajansın gelirlerinden biri olan "turizm payı"na ilişkin düzenlemeleri içeren 7183 sayılı Kanun, 15 Temmuz 2019 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanmıştı.

Söz konusu Kanun'un 6. maddesinde, Ajansın gelirleri arasında sayılan "turizm payı"nı ödemek zorunda olan kişi ve kurumlarla, turizm payının oranına ilişkin hüküm yer almaktadır. Buna göre turizm payı;

- Bileşik tesisler ile konaklama tesislerinden binde 7,5,
- Kültür ve Turizm Bakanlığından (Bakanlık) belgeli yeme-içme ve eğlence tesislerinden binde 7,5,
- Deniz turizmi tesisleri ile Bakanlıktan belgeli deniz turizmi araçlarından binde 7,5,
- Seyahat acentalarından (münferit uçak bileti satışları hariç) on binde 7,5,
- Havayolu işletmelerinden (ticari yolcu taşımacılığı faaliyetlerinden) on binde 7,5,
- Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü tarafından işletilenler hariç olmak üzere havalimanı ve terminal işletmelerinden binde 2,

oranında alınmaktadır.

7420 sayılı Kanun'un 37. maddesiyle yukarıdaki (a), (b), (c), (ç) ve (d) bölümlerinde yer alan turizm payı oranları aşağıdaki şekilde değiştirilmektedir:

- Bileşik tesisler ile konaklama tesislerinden **binde 5**,
- Kültür ve Turizm Bakanlığından (Bakanlık) belgeli yeme-içme ve eğlence tesislerinden **binde 5**,
- Deniz turizmi tesislerinden **binde 5**,
- Seyahat acentalarından (münferit uçak bileti satışları hariç) **on binde 5**,
- Havayolu işletmelerinden (ticari yolcu taşımacılığı faaliyetlerinden) **on binde 5**.

7183 sayılı Kanun'un 6. maddesinin (e) bendi kapsamında Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü tarafından işletilenler hariç olmak üzere havalimanı ve terminal işletmelerinden alınan turizm payı oranında (binde 2) ise herhangi bir değişiklik yapılmamıştır.

Yeni oranlar, 1 Ocak 2024 tarihinden itibaren uygulanacaktır.

6.2. Bakanlıktan belgeli deniz turizmi araçlarından alınan turizm payının 2023 yılı başından itibaren kaldırılması

7183 sayılı Kanun'un 6. maddenin (c) bendi kapsamında Kültür ve Turizm Bakanlığından (Bakanlık) belgeli deniz turizmi araçlarından binde 7,5 oranında turizm payı alınmaktadır.

7420 sayılı Kanun'un 38. maddesiyle 7183 sayılı Kanun'a geçici bir madde eklenmiştir. Buna göre, Bakanlıktan belgeli deniz turizmi araçlarından binde 7,5 oranında alınan turizm payı 31.12.2022 tarihine kadar uygulanacaktır. Söz konusu deniz turizmi araçları için 1 Ocak 2023 tarihinden itibaren turizm payı ödenmeyecektir.

İlgili düzenleme, Kanun'un yayım tarihinde y r rl ēe girecektir.

Saygılarımızla.

ERK Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik

Hizmetleri Ltd. şti.

Mehmet ERKAN

Yukarıda yer verilen açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. Ayrıntılı açıklamalar için bu sirk llerde yer alan ilgili mevzuata veya görüş için ERK YMM'ye başvurulmasında yarar bulunmaktadır.